

U

ทวิจารย์หนังสือ

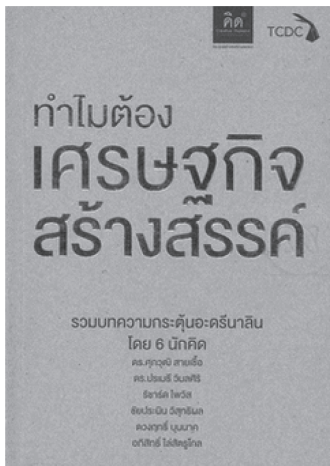
ลิตทิพัทธ์ เลิศศรีชัยนันท

อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

E-mail: sittiphatler@pim.ac.th

ทำไมต้องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมบทความกระตุ้น
อะตรินาลินโดย 6 นักคิด. กรุงเทพฯ: ศูนย์สร้างสรรค์
งานออกแบบ (TCDC), 2552.



หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวมบทความของผู้เขียน
หลายคนที่มีประสบการณ์อาชีพ ความเชี่ยวชาญ และ
มุมมองที่แตกต่างกัน เนื่องจากความเชี่ยวชาญและ
ความหลากหลายในประสบการณ์อาชีพ หลังจากอ่าน
จนจบผู้วิจารณ์เห็นว่า คณะผู้เขียนพยายามอธิบาย
เรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ผ่านการมองภาพรวมของ
เศรษฐกิจไทยและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน โดยเน้นถึงปัญหาเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อ

การค้าและการลงทุน จากการที่ผู้ผลิตภายในประเทศ
มุ่งลดต้นทุนการผลิต และหาตลาดแหล่งใหม่เป็นหลัก
ไม่ได้พิจารณาถึงกำลังการผลิต และสภาพคล่องทางด้าน
การเงิน ตลอดจนการที่รัฐบาลที่บริหารประเทศมองเพียง
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
โดยมุ่งอาศัยความร่วมมือจากต่างประเทศเป็นหลัก
ไม่ได้มองที่จุดเริ่มต้นของปัญหา

ภายใต้เงื่อนไขที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศเปิด
เรื่องการค้าเสรีมากขึ้น ประกอบกับเครือข่ายการติดต่อ
สื่อสารที่เชื่อมโยงถึงกัน ส่งผลให้เศรษฐกิจของไทยเน้น
เจริญเติบโตที่พึ่งพิง ภาคธุรกิจส่งออก และมุ่งลงทุน
ในโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อสร้างผลผลิต
และการต่อยอดเป็นสำคัญ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้หลายท่าน
จึงพยายามปรับมุมมองแนวคิดให้เป็นเรื่องใกล้ตัว
โดยลดการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมที่มีความรุนแรง
ปรับเป็นการเพิ่มมูลค่า (Value Creation) ของสินค้าที่
มีอยู่ เช่น การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการขยาย
ผลผลิตที่ได้รับ ขยายสายการผลิตของสินค้า การแปรรูป
สินค้า รวมทั้งการให้บริการที่หลากหลาย พิจารณา
ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ การสร้างภูมิปัญญา
ท้องถิ่นให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น เป็นต้น

การเพิ่มมูลค่า (Value Creation) เป็นวิธีการต่างๆ
ที่ใช้เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้หากเป็นเครื่องมือ

ทางการตลาดอาจมีการจัดจำหน่าย การโฆษณา และส่งเสริมการตลาดเพิ่มขึ้น เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ซึ่งผู้เขียนหลายท่านต้องการปรับแนวคิดจากภาคอุตสาหกรรมเดิมเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ดังกล่าว ในแง่ความเป็นจริงอาจจะเป็นเรื่องยากที่จะปรับเปลี่ยนทั้งหมด ในระบบเนื่องจากต้องมีการเปลี่ยนทัศนคติของคนหลายๆ กลุ่ม ซึ่งมีทั้งกลุ่มที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ไม่ใช่ความรู้สึกนึกคิดตามสัญชาตญาณ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการสะสมความรู้ที่หลากหลายด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนอง และแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจน โดยเศรษฐกิจสร้างสรรค์จะประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 อย่าง ได้แก่ 1) สังคมที่มีกำลังแรงงานในการผลิต (Creative Workforce) 2) กลุ่มผู้ผลิตสร้างสรรค์ (Creative Cluster) 3) ชุมชนสร้างสรรค์ (Creative Community) ซึ่งองค์ประกอบอย่างหลัง คือ ชุมชนสร้างสรรค์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้มีการเปิดรับความคิดหลากหลาย และมีการเชื่อมโยงหลายส่วนเข้าด้วยกัน

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ ผู้เขียนได้ชี้ว่ารัฐบาลที่ผ่านๆ มามุ่งสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาโดยตลอด แต่ได้มองข้ามบทบาทของชุมชนสร้างสรรค์และพยายามหาความสมดุลเพียงสองส่วนแรก (กำลังแรงงาน และกลุ่มผู้ผลิต) เพื่อลดปัญหาการว่างงานและปัญหาต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ ในขณะที่รัฐบาลปัจจุบัน

(รัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) มองว่าชุมชนสร้างสรรค์จะเป็นแรงขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจของประเทศ ก้าวต่อไปข้างหน้า และส่งเสริมบทบาทของชุมชนสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น

จุดเด่นประการสำคัญของผู้เขียน ได้แก่ การสร้างความคิดสร้างสรรค์จากสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมของไทย สินทรัพย์ทางวัฒนธรรมที่มีอยู่หลากหลาย ผสานกับทักษะฝีมือแรงงานของ คนไทยที่สร้างคุณลักษณะของสินทรัพย์จำนวนมาก ตามทัศนคติของผู้วิจารณ์เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวมาระยะหนึ่ง เนื่องจากความไม่สอดคล้อง ความไม่สมดุลของแต่ละหน่วยธุรกิจทั้งหน่วยผลิตหน่วยบริโภค ปัจจัยการผลิต ตลอดจนชุมชนที่ไม่มีการผานงาน การหาจุดดุลยภาพของความเหมาะสมไม่ทำให้เกิดสินค้าล้นตลาด สินค้าขาดตลาดจนทำให้มูลค่าสินค้าลดลง ตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์

กล่าวโดยสรุปแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในแถบเอเชียสร้างขึ้นผ่านเครื่องมือต่างๆ เช่น คุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในผลิตภัณฑ์ต่างๆ สู่ระดับสากล หรือการรับรู้ความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งเป็นการตอบโจทย์ของผลิตภัณฑ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงมากกว่าในอดีตที่เกิดภาวะสินค้าในตลาดมากเกินไปความต้องการ ดังนั้น “สมดุล” จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์



Mr. Sittiphat Lerdsrichainon received his Master of Economics in Economics of Education from Srinakharinwirot University and also received Master of Business Administration in Accounting from University of The Thai Chamber of Commerce. He is currently lecturer in the faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management and studying in Ph.D. program, School of Economics and Public Policy, Srinakharinwirot University.